

SUENENS, Léon Joseph, kardinaal (Elsene 16 juli 1904).

Enig kind van Vlaamse immigranten in Brussel, verloor vroeg zijn vader en had een zorgelijke jeugd. Hij volgde lager onderwijs in het Nederlands in Schaarbeek en in Boom, daarna oude humaniora aan het Franstalige Institut Ste-Marie in Schaarbeek, waar hij in zijn studiejaar de enige was die Nederlands kende. Daarna studeerde hij zeven jaar aan de Gregoriana in Rome, waar hij het baccalaureaat in kerkelijk recht, het doctoraat in de theologie en het doctoraat in de filosofie behaalde. Op 4 september 1927 werd hij in Mechelen tot priester gewijd, waarna hij nog twee jaar in Rome studeerde. Na enkele maanden

leraar, o.m. voor Nederlands, aan het Instituut Ste-Marie te zijn geweest, werd hij leraar filosofie aan het Klein Seminarie te Mechelen, waar hij tien jaar les gaf, tot men hem in 1935 naar het Groot Seminarie overplaatste. In 1940 werd hij vice-rector van de Katholieke Universiteit te Leuven, als rechterhand van mgr. Van Waeyenbergh, die hij tijdens diens gevangenschap in de Tweede Wereldoorlog als rector zou vervangen. Suenens hielp er bij de actie om studenten te redden die niet in Duitsland wilden gaan werken en verwelkomde er de studenten van de door de Duitsers gesloten Vrije Universiteit te Brussel. In 1945 werd hij hulpbisschop en in 1961, als opvolger van kardinaal Van Roey, aartsbisschop van Mechelen; in 1962 ontving hij de kardinaalshoed.

Suenens, die in het begin van zijn studie en priesterambt onder invloed stond van kardinaal Mercier, heeft aan de universiteit te Leuven o.m. twee belangrijke instellingen opgericht: het Instituut voor Godsdienstwetenschappen en het Instituut voor Familiale en Sexuologische Wetenschap. In 1946 organiseerde hij in België het Marialegioen. In 1955 publiceerde hij zijn studie Kerk heet Missie, die veel invloed op de kerkelijke ontwikkeling zou uitoefenen, evenals een paar jaar later zijn werk Kloosterleven en Apostolaat de moderne aanpassing van de actieve vrouwencongregaties zou bewerken. Bij de voorbereiding en de activiteiten van het Tweede Vaticaanse Concilie speelde hij een grote rol en spoedig werd hij beschouwd als een der krachtigste woordvoerders van de vooruitstrevende richting in de kerkhervorming, zelfs als mogelijke eerste niet-Italiaanse paus van de moderne tijd.

Ondertussen voerde hij de regionalisering van zijn eigen bisdom door. Nadat Antwerpen van Mechelen losgemaakt was om een onafhankelijk bisdom te vormen, splitste hij het aartsbisdom in drie gebieden: Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en Brussel. Het aartsbisdom heette voortaan Mechelen-Brussel en de kardinaal kreeg ook in de hoofdstad een residentie. Van Vlaamse zijde werd evenwel in de „beklemtoning” van Brussel wel eens de bevestiging gezien van de mening dat de kardinaal, in de moeilijke periode waarin de nieuwe staatsstructuren begonnen te groeien, de meer unitaristische richting zou voorstaan.

In 1966 ondertekende Suenens, samen met de andere Belgische bisschoppen, het zgn. „mandement” over de Leuvense universiteit (z. Onderwijs en V.B.: Hoger Onderwijs: Leuven). Deze verklaring, waarin het episcopaat zich verzette tegen autonome Nederlands- en Franstalige katholieke universiteiten te Leuven en tegen het vertrek van de francofone universitaire faculteiten uit Leuven, veroorzaakte grote ontstemming in Vlaanderen. Een tijdlang kon men op menige felle manifestatie, naast de vroegere slagzin „Walen buiten” ook de slogan „Suenens buiten” horen. In diverse geschriften werd gevraagd, dat de kardinaal zijn excuses zou aanbieden. De zaak verhevigde in Vlaanderen bovendien bepaalde aspecten van de crisis in de Kerk, waarbij de kardinaal werd verweten zijn progressieve opvattingen vooral als een „export-artikel” te beschouwen. Weldra kwam er een koerswijziging die uiteindelijk tot de splitsing van de universiteit en de oprichting van Louvain-la-Neuve, een katholieke Franstalige universiteit

in Wallonië, zou leiden. Later heeft de kardinaal in een tv-uitzending van Joos Florquin (december 1970) gesproken over „een pijnlijk psychologisch drama” en gezegd dat de Vlaamse bisschoppen in heel die geschiedenis „duidelijk hebben laten blijken dat ze Vlaamsvoelend zijn”. Hij legde er de nadruk op, dat met het wegvallen van de verouderde kerkstructuren „er ook een nieuwe en normale en ruime houding is ontstaan tegenover elke volksgroep en zeker ook tegenover de Vlamingen”.

LITERATUUR : J. de Broucker, *Le dossier Suenens; diagnostic d'une crise* (1970); - J. Florquin, *Kardinaal Suenens, in Ten huize van...*, VIII (1972). GASTON DURNEZ